ULUSLARARASI EĞİTİM BİLİMLERİ DERGİSİ

ISSN: 2149-0848

THE JOURNAL OF INTERNATIONAL EDUCATION SCIENCE

TÜRK VE YABANCI EĞİTİM
SENDİKALARININ EĞİTİM POLİTİKALARI VE
İNSAN YETİŞTİRME ANLAYIŞINA
ETKİLERİNİN KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ

A COMPARATIVE ANALYSIS OF THE
EFFECTS OF TURKISH AND FOREIGN
EDUCATION UNIONS ON EDUCATIONAL
POLICIES AND HUMAN TRAINING
APPROACH

Doktora Öğr. Engin ASAN

Erzurum Tekman YBÖ ORCID

Dr. Hatice Tezer ASAN

İzmir Aliğa RAM ORCID

Dr. Dilek ÇAPAR

Antalya İl MEM ORCID

Eğitim Uzmanı Serkan YILMAZ

İzmir Aliğa RAM ORCID

Geliş/Submitted: 08.10.2020

Kabul/Accepted: 27.01.2021

Yayın/Published: 30.03.2021

10.29228/INESJOURNAL.46816

Makale Türü: **Araştırma Makalesi**

Article Information:

Research Article

Atıf / Citation

Asan, E., Asan, T. H., Çapar, D. ve Yılmaz, S. (2021). Türk ve yabancı eğitim sendikalarının eğitim politikaları ve insan yetiştirme anlayışına etkilerinin karşılaştırmalı analizi. *The Journal of International Education Science*, 26 (8), 120-131.

Asan, E., Tezer Asan, H., Çapar, D. and Yılmaz, S. (2021). A comparative analysis of the effects of Turkish and foreign education unions on educational policies and human training approach. *The Journal of International Education Science*, 26 (8), 120-131.

Bu makale İntihal.net tarafından taranmıştır.

This article was checked by İntihal.net.

intihal.net

ULUSLARARASI EĞİTİM BİLİMLERİ DERGİSİ

ISSN: 2149-0848

THE JOURNAL OF INTERNATIONAL EDUCATION SCIENCE

**TÜRK VE YABANCI EĞİTİM SENDİKALARININ EĞİTİM POLİTİKALARI
VE İNSAN YETİŞTİRME ANLAYIŞINA ETKİLERİNİN KARŞILAŞTIRMALI
ANALİZİ***

**A COMPARATIVE ANALYSIS OF THE EFFECTS OF TURKISH AND
FOREIGN EDUCATION UNIONS ON EDUCATIONAL POLICIES AND
HUMAN TRAINING APPROACH**

Doktora Öğr. Engin ASAN

Dr. Hatice Tezer ASAN

Dr. Dilek ÇAPAR

Eğitim Uzmanı Serkan YILMAZ

Öz: Bu çalışmada, tüm sosyal kurumların temel yapı taşı olan eğitim alanında, sendikalaşma çabaları Türkiye ile Avrupa ve Amerika Birleşik Devletleri bazında karşılaştırmalı olarak alınmıştır. Eğitim çalışanlarının, ülkelerindeki eğitim politikalarına, kendi özlük haklarına ve uygulamalara, iş şartlarına ve eğitimle ilgili her konuya müdahalede ve etkide bulunabildikleri “eğitim sendikaları”nın Türkiye merkez alınarak yabancı sendikalarla karşılaştırmalı olarak analizi, eğitim alanında yapılan çalışmalara, sivil inisiyatiflerin eğitim politikalarına etki/katkılarına ışık tutabilecektir. Yapılan inceleme ve analizlerde Türk eğitim sendikalarının öğretmenlerin özlük haklarının (izin, yer değiştirme, görevde yükselme vb.), ücretlendirmelerin iyileştirilmesi konularına yoğunlaştıkları, Türk eğitim sendikal yapılanmasında siyasi dünya görüşünün halâ belirleyici bir gücü olmasından dolayı sendikalar arasında işbirliği ve ortak çalışmanın yok denecek kadar az olduğu; bu nedenlerin de beslemesiyle ülkenin eğitim politikalarının oluşturulması ve geliştirilmesinde Avrupa, Amerika Birleşik Devletleri eğitim sendikaları kadar etkin olmadıkları görülmüştür. Sonuç olarak; çalışmada sendikal yapılanmaların eğitim politikaları ve pratikleri üzerindeki işlevsel etkilerinin izleri sürülerek Türkiye ile diğer ül-

* Bu makalenin veri derleme aşaması 2019 yılında gerçekleştirildiği için etik kurul onayı gerekmemektedir. Herhangi bir çıkar çatışması bildirilmemiştir. Sorumlu Yazar: Hatice Tezer ASAN/ Since the data compilation phase of this article was carried out in 2019, ethics committee approval is not required. No conflicts of interest were reported for this article. Corresponding Author: Hatice Tezer ASAN

ke sendikal yapılanmalarının çalışmalarının karşılaştırmalı analizleri ile toplumun kilit kurumu olan eğitim üzerindeki belirleyiciliğine sorgulama kapısı aralanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, sendika, eğitim sendikaları, öğretmen sendikaları.

Abstract: In this study, all social institutions is the basic building block of the field of education, unionization efforts in Europe and the United States and Turkey has been a comparative basis. Education employees, their education policies in the country, their own personal rights and practices, work conditions and able to intervene in all matters related to education and the effects of "education unions" comparative analysis of the foreign trade unions on Turkey centers on studies in the field of education, the impact / contribution to the civil initiative training policy will be able to shed light. In the analysis and analysis, Turkish education unions focus on improving teachers' personal rights (leave, relocation, promotion, etc.), wages, and because the political worldview is still a determining force in Turkish education union structure, cooperation and joint work between unions are almost nonexistent. is; With the support of these reasons, it has been observed that the country is not as effective as the education unions of Europe and the United States in the formulation and development of the country's education policies. As a result; working embodiments are spaced union training policies and decisiveness door to questioning on education, which is key institutions of society with a comparative analysis of the functional effect of rubbing traces on the practical embodiments of Turkey and other countries trade union work.

Keywords: Education, trade unions, education unions, teacher unions.

1. GİRİŞ

Bilim ve teknolojinin hızlı gelişme gösterdiği, sanayi ve ekonomik gelişmelerin ivme kazandığı ve bununla birlikte rekabet ve insan kavramının önem kazandığı dünyamızda tüm kesimler böylesi sert ve zor şartlarda yaşam koşullarını en iyi seviyeye çıkarma amacını gütmektedirler. Günümüzde hem emek sahipleri hem de sermaye sahipleri kendi hak ve çıkarlarını koruma ve onları daha iyi seviyeye taşıma kaygısına sahiptirler. Bununla birlikte devlet kurumu da kendisinden beklenen rol ve sorumlulukları hem önemi her geçen gün artan sivil toplum örgütleriyle paylaşmakta hem de politika ve eylemlerini belirlerken geniş kesimlerin sesi anlamına gelen bu örgütlerden etkilenmektedir.

Eğitim, bir ülkede ülkenin tüm kurumlarına doğrudan ya da dolaylı olarak etki eden, geniş anlamda o ülkenin insan yapısına, kültürüne, ekonomisine şekil veren en önemli süreçtir (Uras, 2002). Eğitim politikaları ve eylemleri belirlenirken ve uygulanırken eğitimcilerin bunun dışında kalması, o ülkedeki eğitim politika ve uygulamalarının üzerinde eğitimcilerin iradesinin, isteklerinin ve beklentilerinin yer almaması anlamına gelecektir.

Eğitim çalışanları, ülkelerindeki eğitim politikalarına, kendi özlük haklarına ve uygulamalara, iş şartlarına ve eğitimle ilgili her konuya "eğitim sendikaları" aracılığı ile müdahalede ve etkide bulunma gücüne sahiptirler. Bu nedenle eğitimcilerin istek ve beklentilerini, eği-

tim politikacıları ve uygulayıcılarına iletme ve etkiye bulunma misyon ve gücüne sahip olmakla önemli bir role sahiptirler. Sendikaların bu misyonlarını ne şekilde ve ne derecede kullandıklarının incelenmesi, eğitim politikaları ve uygulamaları üzerinde eğitim sendikalarının var olan etkilerini tespit etmede ve bu etkilerinin artırılmasına yönelik alternatif öneriler üretilmesinde etkili olacaktır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, sistem yaklaşımıyla eğitim sendikalarının (Türkiye örneği temel alınarak diğer ülkelerdeki benzerleriyle karşılaştırmalı olarak) işlevlerinin analiz edilmesi hedeflenmektedir. Eğitim sendikalarının misyon, vizyon ve amaçlarının yanı sıra gerçekleştirdikleri uygulama ve çalışmaları baz alınarak yapılacak olan bu analiz, eğitim sendikalarının eğitim politikaları ve uygulamalarındaki yerinin ve fonksiyonlarının nasıl işlediğine dair bir kurgu sunacaktır.

1.2. Araştırmanın Önemi

Eğitim sendikalarının işlevlerinin analizi çerçevesinde demokrasi eğitimi, demokratik eğitim kavramları da ele alınarak incelenecektir. Bu çerçevede Türk eğitim tarihinde farklı dönemlerdeki sendikal eğitim anlayışları, uygulamaları, politikalarının mercek altına alınması önem arz etmektedir. Eğitim en başta bireylerin sosyalleşmesine ve içinde bulunulan toplumun ve yapının gereksinim duyduğu nitelikleri taşıyan kişilere dönüştürülmesine hizmet eden kurumların başında geldiği pek çok araştırmacı tarafından ifade edilmektedir. Eğitim talep ve arzını belirleyen dinamiklerin analizinin yapılması, eğitim işlevlerinin farklı kuramlar açısından ele alınması topyekün olarak eğitimin iktidar aracı biçimlerini analiz etmeyi olanaklı kılacaktır. Bir toplumun varlığı ve devamında kilit konumda bulunan 'eğitim'de, eğitimcilerin ve siyasi iktidar dışında yer alan eğitim uzmanlarının görüş, öneri, isteklerinin temsilcisi olabilme misyonuyla eğitim çalışmalarında etkili olabilen eğitim sendikalarının Türkiye merkezli yabancı sendikalarla karşılaştırmalı analizi, eğitim sendikalaşmasında günümüze ışık tutabileceği gibi gelecekteki sendikal çalışmaların daha etkin bir şekilde organize edilmesine de katkı sağlayabilecektir. Globalleşen bir dünyada eğitim politikalarının siyasî yapılanmaların tercihlerinin üzerine taşınarak 'insan' odaklı eğitim programlarının üretilmesinin önemi git gide artmaktadır. Eğitim politikalarının siyasî kontrol mekanizmalarının kontrolünden uzaklaştırılarak 'insan' odaklı olarak şekillendirilmesinde gelişmiş eğitim sendikalarının etkili olabileceği düşünüldüğünde; Türkiye'de mevcut sendikal durumun ortaya konarak, sendikalaşmanın daha verimli hale taşınma önerilerinin oluşturulmasının demokratik okul yapılanmalarına katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Türk eğitim sendikalarının Avrupa ülkelerinin yanı sıra Amerika Birleşik Devletleri'ndeki eğitim sendikaları ile karşılaştırmalı analizinin yapılması Türk eğitim sendikacılığının işlevsel olarak sorgulanmasını mümkün kılacağı gibi Türk eğitim sendikacılığı anlayışına da katkıda bulunacaktır.

2. YÖNTEM

Bu çalışma "Kuramsal analitik araştırma"dır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden araştırmanın doğasına uygun olan '*çözümleyici analiz deseni*' kullanılmıştır. Çözümleyici analiz çalışması, bir olguyu kendi gerçek yaşam çerçevesi içinde çalışan ve durumları çok yönlü, sistemli ve derinlemesine inceleyen görgül bir araştırma yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek,

2005; Patton, 1990; Cohen ve Manion, 1997). Çözümleyici analiz çalışması, durumun sınırlanması, araştırma olgusunun belirlenmesi, veri setinin araştırılması, bulguların oluşturulması, yorumların yapılması ve sonuçların yazılması aşamalarını içerir (Denzin ve Lincoln, 1996; Bassey, 1999). Araştırmada çözümleyici analiz çalışması desenlerinden “iç içe geçmiş tek durum deseni” kullanılması öngörülmüştür. Bu desende, tek bir durum içinde birden fazla alt birime yönelme esastır (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Çözümleyici çalışmalarında kullanılan veri toplama tekniklerinden biri dokümanlardır (Robson, 2001). *Doküman incelemesi*, araştırılması hedeflenen olgu ve olaylar hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Araştırma problemi hakkında geniş bir zaman dilimine dayalı analizi olanaklı kılması, çeşitli yazılı materyallere ulaşma yoluyla geniş bir örneklem oluşturulması, verilerin araştırmacı tarafından değil de birey tarafından özgün bir biçimde kaydedilmesi bakımından üstündür (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Diğer yandan materyalin hazır olması, veri toplama sürecini, araştırmacının öznelliğinden kurtarır (Mayring, 2000).

2.1. Çalışma Kümesi

Çalışma Türkiye’deki eğitim sendikalarından üye sayısı bakımından ilk sıralarda yer alan Eğitim Bir Sen, Türk Eğitim Sen, Eğitim Sen, Eğitim İş ve Anadolu Eğitim Sen ile Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Fransa, Almanya ve İsveç’te faaliyet gösteren, üye sayısı en yüksek eğitim sendikalarının eğitim çalışmalarının incelenmesine dayanmaktadır. Bunun yanı sıra Türk sendikaları ile karşılaştırmalı olarak Amerika Birleşik Devletleri Eğitim Sendikaları’ndan; AFT (American Federation of Teachers), NEA (National Education Association), New Orleans (United Teachers of New Orleans); İngiltere Eğitim Sendikaları’ndan; NUT (National Union of Teachers), ATL (Association of Teachers and Lecturers), VOICE (The Union for Education Professionals), NAHT (National Association of Head Teachers); Almanya Eğitim Sendikaları’ndan; GEW (Eğitim ve Bilim Sendikası), DL (Alman Öğretmenler Birliği), VBE (Tahsil ve Eğitim Birliği); ayrıca; SNES (Fransız Ulusal Eğitimciler Sendikası ile İsveç Öğretmenler Sendikası da mercek altına alınmıştır.

Çalışma bu sendikalarının eğitim politikalarına katkılarının incelenmesi ve karşılaştırmalı analizinin yapılması ile sınırlıdır.

2.2. Çalışmada İncelenen Türk ve Yabancı Eğitim Sendikaları

Türkiye Eğitim Sendikaları

EĞİTİM-BİR SEN (Eğitimciler Birliği Sendikası)

TÜRK EĞİTİM-SEN (Türkiye Eğitim ve Öğretim Hizmetleri İşkolu Çalışanları Sendikası)

EĞİTİM-SEN (Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası)

AES (Anadolu Eğitim Sendikası)

Amerika Birleşik Devletleri Eğitim Sendikaları

AFT (American Federation of Teachers)

NEA (National Education Association)

New Orleans (United Teachers of New Orleans)

İngiltere Eğitim Sendikaları

NUT (National Union of Teachers)

ATL (Association of Teachers and Lecturers)

VOICE (The Union for Education Professionals)

NAHT (National Association of Head Teachers)

Almanya Eğitim Sendikaları

GEW (Eğitim ve Bilim Sendikası)

DL (Alman Öğretmenler Birliği)

VBE (Tahsil ve Eğitim Birliği)

Ayrıca;

SNES (Fransız Ulusal Eğitimciler Sendikası) ile,

İsveç Öğretmenler Sendikası da mercek altına alınmıştır.

2.3. Araştırmanın etik izinleri

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbirisi gerçekleştirilmemiştir. Çalışma 2019 yılında gerçekleştirilmiştir.

3. BULGULAR

Türkiye’de ve gelişmiş ülkelerdeki öğretmen sendikalarının eğitim politikalarına etkilerine bakıldığında; sendikaların Türkiye’de çalışmalarında daha çok öğretmenlerin parasal kazanım ve atama, yer değiştirmelerdeki (özlük hakları) haklarındaki kazanımlarına yoğunlaştıkları görülmektedir. Türkiye’de öğretmen sendikaları üyelerinin maddi kazanımlarına daha fazla ağırlık verirken yeni eğitim politikaları ve içerikleri oluşturulmasında çok aktif değildirler. Zaman zaman düzenlenen sempozyum ve seminerler (Demokratik eğitim kurultayı, şiddete karşı seminerler, kadın hakları seminerleri vs..) dışında eğitim politikalarına yeni öneriler konusunda etkili çalışmalar oluşturulmadığı görülmektedir. Eğitim politikalarının oluşturulmasında devlete ve eğitim politikalarına yön vermesi beklenen sendikalar ellerindeki bu gücü çok da etkin kullanmamaktadırlar. Var olan sistem ve politikaların eleştirilmesinden öteye gidemeyen Türk öğretmen sendikalarının kendi aralarında organize çalışma ve birbirlerine destekleme gibi işbirliğine dayalı etkileşim sahası da yok denecek kadar azdır. Bunun yanında yapılan bir çalışmayı her sendikanın kendi çalışması, kendi kazanımı olarak sunduğu ve özellikle özlük haklarını içeren kazanımların sendikalarca reklam amaçlı kullanıldığı görülmektedir. Üye sayısı bakımından Türkiye’nin ilk üç sendikası konumunda bulunan ve 2002’den bu yana “yetkili sendika” vasfını dönüşümlü olarak elinde bulunduran Eğitim-Sen, Türk Eğitim-Sen ve Eğitim Bir-Sen’in son 11 yıllık çalışmaları incelendiğinde sendikalar arasında siyasî görüş bazı kutuplaşmalar olduğu; eğitim sorunlarına bu ideolojik ayırmadan

dolayı ortak tavır göstermekte zorlandıkları ve işbirliği içeren çalışmalarının yok denecek az olduğu görülmektedir. Aynı zamanda literatür incelendiğinde öğretmenlerin sendikalara üye olma/olmama tutumlarının sendikaların ideolojik duruşlarından etkilendiğini destekleyici çalışmalar bulunmaktadır (Eğitimsen, 2019; Eğitimbirsen, 2019; Türkeğitimsen, 2019; Aldatmaz, 2002; Baysal, 2006; Gül, 2007; Yıldırım, 2007; Gökçe, 2009; Yasan, 2012; Eraslan, 2013; Kayıkçı, 2013).

Buna karşılık Amerika Birleşik Devletleri'nin ve Avrupa öğretmen birliklerinin eğitim politikaları üretme ya da eğitim politikacılarını etkileme çalışmalarında daha aktif oldukları gözlemlenmektedir. Gelişmiş ülkelerdeki bazı sendikalar bu güçlerini kendi ülkeleri sınırları dışına taşan ilişkilerle diğer ülkelerdeki eğitim sistemlerine kadar yansıtmaktadır. Özellikle Amerika Birleşik Devletleri'nde güçlü sendikalar eyalet yöneticileri ve merkezi hükümetle sürekli ve güçlü bir iletişime sahiptirler. Yeni eğitim politikaları oluşturmada gelişmiş ülke sendikaları bizim sendikalarımıza göre daha önde bir görünüm sergilemektedir. Bu ülkeler bir sivil inisiyatif olarak sendikalar daha yaptırım gücüne sahiptirler ve bu güçlerini de etkin olarak kullanmaya yönelik çalışmalar yapmaktadırlar (Albrecht, 2005; Hubert, 2005; Forsell, 2005; AFT, 2019; Nea, 2019; LaAft, 2019; Teachers, 2019; Atl, 2019; Voicetheunion, 2019; Naht, 2019; Gew, 2019; Lehrerverband, 2019; Vbe, 2019).

Yapılan inceleme ve analizlerde Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa öğretmen sendikalarının birlikte çalışma, birbirlerine çalışmalarda destek verme anlamında daha ileride oldukları görülmüştür. Nitekim bu sendikalar kendilerini tanıttıkları ve çalışmaları hakkında bilgiler verdikleri web sitelerinde ülkelerindeki diğer sendikaların çalışmalarına destek mahiyetinde mesajlar yayınlamakta ve diğer sendikaların web site adreslerine kendi sitelerinde yer vermektedirler. Bu sayede bir sendikanın web sitesinden ülkenin diğer sendikalarının sitelerine direkt giriş sağlanabilmektedir. Öte yandan bir sendikanın eğitim ve eğitim çalışanlarını ilgilendiren herhangi bir konuda gerçekleştirdiği eylem ya da organizasyonlara diğer sendikalar da destek olmakta hatta katılım sağlamaktadırlar. Türk öğretmen sendikalarında ise bu görüntü yok denecek kadar azdır. Genel olarak Türk öğretmen sendikalarında siyasi görüş anlamında ayrışmalar olduğu ve bu görüş farklılıklarından dolayı eğitim alanında yapılan çalışmalarda da birlik gösteremedikleri, birbirlerine destek sağlamadıkları aksine eleştirel ortamın daha ağır bastığı görülmektedir. Bu ayrışma nedeniyle de eğitim alanında yapılan çalışmalarda sendikalar tek başlarına mücadele verir bir görüntü oluşturmaktadırlar. Analizlerde tüm sendikalarının ortak fikirde olduğu (genelde özlük hakları ve ücret artışına dair) konularda bile Türk sendikalarının bir araya gelip, ortak hareket etme çalışmalarının bile oluşmadığı; her sendikanın tek başına çalışma yaptığı; bundan dolayı da bir kazanım gerçekleştiğinde her sendikanın bu kazanımı sahiplendiği görülmektedir. Siyasi düşüncelerdeki farklılıklardan dolayı eğitim politikalarına ortak etkide bulunma ya da yeni bir eğitim politikasının üretilmesini sağlama noktasında da Türk öğretmen sendikalarının birlik sağlama, birlikte organize olma ve dolayısıyla siyasi erke güçlü bir etkide bulunma etkililikleri üst düzeye çıkamamaktadır.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Eğitim Sendikaları, eğitim politikalarına etki edebilme ve eğitim uygulamalarını pozitif

tif yönde geliştirebilme güç ve misyonlarını daha etkin kullanmalıdırlar. Bir ülkenin eğitimi, o ülkenin insanların ekonomik, kültürel, sosyal ve kişisel gelişimleri anlamına gelmektedir. Eğitim politikaları da ülkede yürütülecek eğitimin içeriğini, yöntemini ve amacını tayin edecektir. Eğitim sendikaları bu politika ve uygulamaları daha fazla takip ederek, eğitimde politika yapıcılara yön verebilir, karşılıklı etkileşim içinde daha yararlı ve gelişime sahip politikalar üretilmesinde etkili olabilirler.

Sendikalar, üyelerinin hak ve özgürlükleriyle de ilgilenmelidir. Ancak tüm sorumluluk ve eylemler bununla daraltılmamalıdır. Etkide bulunulacak eğitim politikaları uzun vadede o ülkenin kaderini tayin etme anlamını taşımaktadır. Bu tarihi misyonu eğitimciler sendikalar vasıtasıyla kullanabilirler.

Bu nedenlerle de Türkiye'deki sendikaların, sadece öğretmen özlük hakları ve ekonomik haklarla ilgilenmekten daha öteye geçmeleri, eğitim politikacılarıyla daha yakın ilişki içerisinde, mevcut durumu analiz edici ve ileriye dönük yeni politikalar üretmeye yol açıcı çalışmalar yapmaları gerekmektedir.

Sendikalar, eğitim politikaları oluşturmak üzere uzman ve bu amaç üzerinde profesyonel çalışmalar yapan ekipler oluşturmalı, eğitim ile ilgili tüm politika ve hedefleri yakından takip etmelidirler. Yeni politikalar üretilip eğitim politikacılarına etkide bulunmaya çalışmalıdırlar. Bu amaçlarla seminerler, sempozyumlar, konferanslar düzenlemelidirler. Sık periyotlarla sendikaların eğitim politikacılarıyla özel görüşmeleri olmalı ve bu görüşmeleri analiz ederek kamu önünde yeni politikalar oluşturmaya yönelmelidirler.

Türk eğitim sendikalarının siyasi dünya görüşü farklılıkları nedeniyle ortak çalışmalar yapamadıkları, aynı fikirde oldukları konularda bile işbirliği içine giremedikleri; bu tür konularda oluşan kazanımlar hususunda kazanımlara sahip çıkma yarışı içine girdikleri göz önüne alındığında bu kutuplaşma ve ayrışmanın sona ermesi için sendikalar üstü ortak bir yapılanmaya gidilmesi önerilebilir. Zira sendikaların üye kazanımlarında bile bu ayrışmaların öne çıktığı Türkiye'de siyasî iktidara göre yetkili sendikanın değiştiği gözlemlenmiştir. Eğitim, siyaset üstü bir alan olarak algılanmalı ve Türk eğitim sendikaları bu anlayışla ortak bir çalışma sahası oluşturmalıdır. Bu işbirliğinin sağlanamaması sendikaların eğitim politikaları ve düzenlemeleri hususunda politika yapıcılara etkileri cılız ve sınırlı olmakta, yeni eğitim politikaları önerileri oluşturmalarında pasif durumda kalmalarına neden olmaktadır.

Avrupa ve Amerika Birleşik Devletleri'ndeki eğitim sendikalarının sadece ulusal boyutta kalmayan eğitim çalışmaları bu anlamda daha yakından incelenmeli ve Türkiye sendikalaşma çalışmalarına -kendi kültürel ihtiyaçlarımız ve yapımız merkeze alınarak- yararlı yönleri değerlendirilmelidir. Bunun için gelişmiş ülke sendikalarıyla düzenli olarak fikir alışverişlerine gidilebilir ve ortak çalışmalara dahil olunabilir. Aksi takdirde siyasî iktidarlara göre sürekli değişen ve çoğunlukla sağlam alt yapısı oluşturulmadan denenmeye çalışılan eğitim politikaları ve düzenlemelerine karşı daha akılcı ve alt yapısı olan eğitim programları sunulamayacaktır. Her iktidarın kendi ihtiyacı olan insan profilini oluşturma aracı olarak eğitimi kullandıkları göz önüne alındığında; 'yaratıcılık ve insan' temelli, siyasetler üstü bir eğitim sahası oluşturmada eğitim sendikalarının acil ihtiyacı ve önemi son yıllarda çok daha fazla öne çıkmaktadır.

KAYNAKÇA

- Adalet Bakanlığı. (2019). Mevzuat. (18.09.2019 tarihinde <http://www.mevzuat.adalet.gov.tr/html/1113.html> sitesinden erişilmiştir.)
- Aft. (2019). News. (23.09.2019 tarihinde www.aft.org sitesinden erişilmiştir.)
- Albrecht, A. (2005). Demokratik Eğitim Kurultayı, Bireysel ve Kurumsal Bildiriler, Ankara, Eğitim-Sen Yayınları, 2. Cilt, s. 487-492.
- Akgöl, H. (1981). Türkiye Öğretmenler Sendikası, TÖS (65-71), Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, Türkiye, 7-9.
- Aldatmaz, E. (2002). Türkiye’de Eğitim Sendikaları ve Etkilerinin Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye.
- Anayasa. (2019). Anayasa. (25.09.2019 tarihinde <http://www.anayasa.gen.tr/1961ay.htm> sitesinden erişilmiştir.)
- Asan, H. T. (2013). Türk Eğitiminde İktidar-Eğitim İlişkileri ve İnsan Yetiştirme Politikalarının Michel Foucault’un Panoptikon Metaforuna Göre İncelenmesi (1795-1946), Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye, 293.
- Atl. (2019). News. (21.09.2019 tarihinde <http://www.atl.org.uk/> sitesinden erişilmiştir.)
- Bassey, M. (1999). *Case Study Research in Educational Settings*, Open University, USA, 66.
- Battal, E. (2004). *Sendikal örgütlenme ve Eğitim Bir Sen*, Eğitim Bir Sen Yayınları, Ankara, Türkiye, 20-43.
- Baysal, Ö. (2006). *Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Örgütlenmelere ilişkin Tutumları (Uşak Örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon, Türkiye, 12-21.
- Cohen, L., Manion, L. (1997). *Research Methods in Education*, Routledge, London, England, 106.
- Çankaya, İ. (2005). Sivil Toplum Örgütlerinin Eğitim Amaçlı Faaliyetleri (Elazığ İli Sendika Örneği). Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Elazığ, Türkiye, 1-20.
- Denzin, N. K., Lincoln, Y. S. (1996). *Strategies of Qualitative Inquiry*, Sage Publications, London, England, 103.
- Doğan, İ. (2000). *Sivil Toplum*, Sistem Yayıncılık, İstanbul, Türkiye, 3-43.
- Eğitimbirsen. (2019). Online Katalog. (23.09.2019 tarihinde www.egitimbirsen.org.tr sitesinden erişilmiştir.)
- Eğitimsen. (2019). Faaliyetler. (23.09.2019 tarihinde www.egitimsen.org.tr sitesinden erişilmiştir.)
- Eraslan, L. (2013). *Öğretmen Adaylarının Sendika Algısı*, Yayınlanmamış Araştırma Raporu, Ankara, Türkiye.
- Erdem, A. R. (1996). Eğitim Sendikalarının Amaçlar Yönünden İrdelenmesi, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 1, Denizli, Türkiye, 3-11.

- Erol, A. (1996). *Demokrasi Örgütlenme Özgürlüğü ve İsveç Örneği*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, Türkiye, 157.
- Forsell, J. (2005). *Demokratik Eğitim Kurultayı, Bireysel ve Kurumsal Bildiriler*, Eğitim-Sen Yayınları, 1. Cilt, Ankara, Türkiye, 167-170.
- Gew. (2019). Die Nachrichten. (22.09.2019 tarihinde http://www.gew.de/GEW_Papier_mit_Schoenfaerb-Faktor.html sitesinden erişilmiştir.)
- Gökçe, E. (2009). *İlköğretim Öğretmenlerinin Öğretmen Örgütlerine (Sendikalara) Üye Olmama Sebepleri*, Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Gönel, A. (2001). *Önde Gelen Sivil Toplum Örgütleri*, Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul, 12-108.
- Gülmez, M. (1990). *Türkiye’de Memurlar ve Sendikal Haklar (1926-1994)*, (Genişletilmiş 2. Basım), TODAİE Yayınları, No. 255, Ankara, Türkiye, 245-396.
- Gülmez, M. (1996). *Dünyada Memurlar ve Sendikal Haklar*, Todai Yayınları, Ankara, Türkiye, 17.
- Hubert (2005). *Demokratik eğitim kurultayı*, Bireysel ve Kurumsal Bildiriler, Eğitim-Sen Yayınları, 1. Cilt, Ankara, Türkiye, 163-166.
- İlo. (2019). Ankara Sözleşmesi. (05.09.2019 tarihinde <http://www.ilo.org/public/turkish/region/eurpro/ankara/sozlesme/soz087> sitesinden erişilmiştir.)
- İşkur. (2019). Mevzuat. (16.09.2019 tarihinde <http://www.iskur.gov.tr/mydocu/mevzuat/ilo1.htm> sitesinden erişilmiştir.)
- Kayıkçı, K. (2013). *Türkiye’de Kamu ve Eğitim Alanında Sendikalaşma ve Öğretmen ile Okul Yöneticilerinin Sendikalardan Beklentileri*, Amme İdaresi Dergisi, Cilt 46, Sayı 1, Mart 2013, 99-126.
- Koç, Y. (2003). *Türkiye’de İşçi Sınıfı ve Sendikacılık Hareketi Tarihi*, Analiz Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, Türkiye, 5-20.
- LaAft. (2019). News. (23.09.2019 tarihinde <http://la.aft.org/utno/> sitesinden erişilmiştir.)
- Lehrerverband. (2019). Die Nachrichten. (22.09.2019 tarihinde <http://www.lehrerverband.de> sitesinden erişilmiştir.)
- Mayring, P. (2000). *Nitel Sosyal Araştırmaya Giriş*, (A. Gümüş & M. S. Durgun, Çev.), Baki Kitabevi, Adana, Türkiye, 36-37.
- Naht. (2019). (21.09.2019 tarihinde <http://www.naht.org.uk/> sitesinden erişilmiştir.)
- Nea. (2019). News. (23.09.2019 tarihinde <http://www.nea.org/index.html> sitesinden erişilmiştir.)
- Özen, B. A. (2003). 1930’lu Yıllarda Öğretmenlerin Meslek Birlikleri, *Journal of Historical Studies*, Sayı:1, 1/8, 56.
- Patton, M. Q. (1990). *Qualitative Evaluation and Research Methods*, Sage, USA, 384.
- Robson, C. (2001). *Real World Research*, Blackwell, Oxford, England, 159.
- Serinoğlu, R. (2004). *Eğitim Hizmet Kolundaki Sendikaların Eğitim Anlayışları ve Amaçladıkları İnsan*

Modelleri, Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde, Türkiye, 7.

- TBMM. (2019). Tutanaklar. (24.09.2019 tarihinde <http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tutanakbsd.birlesimbaslangicyazici?P4=263&P5=B&page1=16&page2=16> sitesinden erişilmiştir.)
- Teachers. (2019). News. 23.09.2019 tarihinde <http://www.teachers.org.uk/> sitesinden erişilmiştir.)
- Töremen, F. (1995). *Yaşam Boyu Eğitime İlişkin Görüşler, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ, Türkiye, 7.*
- Türkeğitimsen. (2019). Arşiv. (23.09.2019 tarihinde www.turkegitimsen.org.tr sitesinden erişilmiştir.)
- Uras, M. (2002). *Eğitim Üzerine, Eğitimin Toplumsal Temelleri, E. Toprakçı (Ed.), Ütopya Yayınevi, Ankara, Türkiye, 190-240.*
- Vbe. (2019). Die Nachrichten. (22.09.2019 tarihinde <http://www.vbe-bw.de/>, 05/09/2013 sitesinden erişilmiştir.)
- Voicetheunion. (2019). (21.09.2019 tarihinde <http://www.voicetheunion.org.uk/> sitesinden erişilmiştir.)
- Yasan, T. (2012). *İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Ve Öğretmenlerinin Sendikalara İlişkin Görüşlerinin Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi: Malatya İl Merkezi Örneği, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 31(1), Samsun, Türkiye.*
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Seçkin Yayınları, Ankara, 187-291.*
- Yıldırım, İ. S. (2007). *Türkiye’de Sendikalaşma Sürecinde Öğretmen Sendikaları ve Siyasetle İlişkisi: Adapazarı Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya, Türkiye.*

SUMMARY

Comparatively analyzing unionization efforts in the Education field which is the basic building block of all the social institutions on the basis of Turkish, European and American is an important issue that can contribute to the development of trade union works in Turkey.

Education unions which the education workers can have an impact on education policies, their personal rights and applications, work conditions and every subject connected with education in their own countries, comparative analysis of Turkish and foreign education unions can reveal the contribution to the works are made in education field and civil education policies.

In this study, it is traced of union studies of education workers and experts which are expected to have an impact on education policies and applications in their countries in Turkey and in America and Europe.

As a result of analysis; it is analysed that as a study area of turkish education unions, they concentrate on improving of their personal rights, their salaries adn they are in a seperation according to their political views and they have difficulty to study on a common subject, because of this their impact on education policies remains weak. On the contrary of this, in foreign unions, their contribution to their education policies and applications are higher and in common works they can join together better than Turkey.

In this study, it is discussed that education should be perceived more than political and Turkish education unions should create an common studying area. Addition to this the national and internationl studies of European and American unions are examined closer and taken as a center of the unionization efforts in Turkey, our own cultural needs and our structure, the advice of using useful sides are taken as an another discussion point.